

O'zbekiston
Metama'lumotlar
Bandlik

0. Asoslar

0.1 Qonuniy muhit

0.1.1 Statistik ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va tarqatish uchun javobgarlik

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Davlat statistika qo'mitasi 2002 yil 12 dekabrda tasdiqlangan va 2012 yilda o'rgartirish va qo'shimchalar kiritilgan "Davlat statistikasi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi qonuniga muvofiq mustaqil ravishda o'z faoliyatini yuritadi, ushbu qonun bilan davlat statistikasini tashkil etish sohasidagi munosabatlarni tartibga soladi, davlat statistikasi organlarining vakolatlarini belgilaydi hamda yagona statistika axboroti tizimi yuritilishi uchun normativ asos yaratadi.

2017 yil sentyabrda O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining vakolatlari, funksiyalari va tarkibini aniqlab beradigan yangi "O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi to'g'risida Nizom"i tasdiqlandi, ushbu nizom Davlat statistika qo'mitasi Milliy statistika tizimini muvofiqlashtirish, monitoring va nazorat qilishga mas'ul va ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash, analiz qilish va tarqatish bo'yicha asosiy organ bo'lib hisoblanadi. Shu bilan birga, xalqaro standartlarga mos yagona statistik uslubiyat bilan ta'minlash vazifalarini bajaradi.

Davlat statistika qo'mitasi, statistika ishlarini olib boruvchi boshqa davlat statistika organlari singari davlat statistika hisobotlarini, ma'muriy hisobotlarni va davlat statistika kuzatuvlarini o'tkazish uchun zarur bo'lgan boshqa ma'lumotlarni, shuningdek hisobotlaridagi tushuntirishlarni o'z vakolatlari doirasida boshqa organlardan talab qilib olish huquqiga ega.

2017 yil 12 sentyabrdagi 5054 sonli Prezident topshirig'iga muvofiq, mamlakatdagi iqtisodiy va moliyaviy ma'lumotlar XVJning kengaytirilgan umumiy ma'lumotlar tarqatish tizimi (k-UMTT) doirasiga to'g'ri keladigan va muvofiqlashgan bo'lishi kerak.

0.1.2 Ma'lumot ishlab chiqaruvchi tashkilotlar o'rtasida ma'lumotlar almashinuvi va muvofiqlartirish

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

“Davlat statistikasi to'g'risidagi” qonunning 9-moddasiga asosan Davlat statistikasi organlari Davlat statistikasi ishlari dasturini bajarishda davlat statistikasi organlariga ko'maklashishi shart bo'lgan boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar bilan statistika ishlarini hamkorlikda bajaradi. Davlat statistikasi organlari o'zlarining vakolat doirasiga kiruvchi ayrim ishlarining boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar tomonidan bajarilishiga qonun hujjatlarida belgilangan tartibda yo'l qo'yadi. Boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar Davlat statistika ishlari dasturiga muvofiq davlat statistika kuzatuvlarini, shuningdek davlat statistikasi vakolatli organi bilan kelishilgan shakllarda idoraviy statistika kuzatuvlarini o'tkazadi. Idoraviy statistika kuzatuvlarining ma'lumotlari davlat statistikasi vakolatli organiga uning so'roviga binoan taqdim etiladi.

Bundan tashqari, statistika kengashi davlat statistikasi vakolatli organi huzuridagi davlat statistikasining rivojlantirilishi, faoliyat ko'rsatishi va muvofiqlashtirilishi muammolari bo'yicha kollegial maslahat organi hisoblanadi. Statistika kengashi davlat statistikasining ayrim masalalarini ko'rib chiqish uchun ekspert komissiyalari tayinlashi mumkin. Statistika kengashi va ekspert komissiyalarining yig'ilishlariga ekspertlar taklif etilishi, yig'ilishlarda vazirliklar, davlat qo'mitalari va idoralar vakillarining davlat statistikasi masalalari bo'yicha axborotlari eshutilishi mumkin. Statistika kengashining tarkibi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan tasdiqlanadi.

0.1.3 Alohida muxbirlarning ma'lumotlari maxfiyligi

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

“Davlat statistikasi to'g'risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan Davlat statistikasi organlari yakka tartibdagi statistika ma'lumotlarining maxfiyligini, davlat sirlari va yuridik shaxslarning tijorat sirlariga rioya etilishini, jismoniy shaxslar to'g'risidagi ma'lumotlarning egasi mavhumlashtirilishini ta'minlashga majburlirlar. Bundan tashqari 2017 yil sentyabrda “O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi to'g'risida Nizom”ga asosan, (13-band, §15) Davlat statistika qo'mitasi maxfiylik masalalarini hal qilish bo'yicha xavfsizlik choralarini ko'radi, shu jumladan bank sirlarini ham (13-band, §11). Nihoyat, “Davlat statistikasi to'g'risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan davlat organlari va mahalliy o'zini o'zi boshqarish organlarining davlat statistika sohasidagi faoliyatiga aralashuviga yo'l qo'yilmaydi.

Davlat statistika qo'mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik qasamiga rioya qilishlari, o'zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma'lumotlarni oshkor qilmasliklari kerak.

Ularni lavozimga tayinlash paytida majburiyatlari haqida ma'lumot beriladi. Davlat statistika qo'mitasining har bir xodimi uni bunday ma'lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini o'z ichiga olgan shartnomaga qo'l qo'yishi shart.

0.1.4 Statistik hisobotlarni taqdim etish

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Davlat statistika qo'mitasi sifat menejmenti va metama'lumotlar boshqaruvini ta'minlaydigan statistika biznes-jarayonlarini ifodalovchi BMT ning Yevropa Iqtisodiy Komissiyasining (UNECE) Statistika biznes jarayonlar umumiy modelini yuritadi.

Respondentlarga ma'lumot yetkazib berish maqsadida Davlat statistika organlari o'z vakolatlari doirasida moliya, bojxona, soliq organlari, banklar va boshqa idora va xizmatlar, yuridik shaxslar va ularning vakolatxonalari filiallaridan, jismoniy shaxslardan, shu jumladan yakka tartibdagi tadbirkorlardan Davlat statistika kuzatuvlarini yuritish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni so'rashga va olishga, shuningdek, statistik maqsadlarda foydalaniladigan hisobotlarga tushuntirishlar olishga huquqiga ega.

Bundan tashqari, davlat statistikasi korxonalar va muassasalar statistik ma'lumotlarining ishonchligini tekshiradi, olingan statistik ma'lumotlarni to'liqligi ob'ektivligini ekspertizadan o'tkazadi va buzilganligi aniqlangan hollarda ularni to'g'rilash uchun zarur ko'rsatmalar beradi va statistika ma'lumotlariga tegishli tuzatishlar kiritadi.

0.2 Resurslar

0.2.1 Kadrlar, moddiy-texnik, elektron hisoblash va moliyaviy resurslar (tavsiya etiladigan rukn)

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Respublika miqyosida bandlik bo'yicha ma'lumotlarni shakllantirishni Demografiya va mehnat statistikasi Boshqarmasi, mehnat resurslari balansi, bandlik va mehnatga haq to'lash ko'rsatkichlarini shakllantirish va taxlil etish bo'limi xodimlari amalga oshiradi, shuningdek viloyat darajasidagi ushbu ko'rsatkichlarni viloyat statistika Boshqarmasi demografiya va mehnat statistikasi bo'limlari xodimlari shakllantiradi.

Mehnat resurslari balansi, bandlik va mehnatga haq to'lash ko'rsatkichlarini shakllantirish va taxlil etish bo'limida 7 ta xodim, viloyat boshqarmalari demografiya va mehnat bo'limlarida o'rtacha 5 tadan xodim ishlaydi.

Umuman bandlik bo'yicha statistik ma'lumotlarni shakllantirish bo'yicha qo'yilgan topshiriqlarni bajarish uchun xodimlar soni yetarli, xodimlar saqlash va ko'nikmalarni rivojlantirish bo'yicha qo'yilgan topshiriqlarni bajarishni ta'minlaydi.

Hamma xodimlar oliy ma'lumotga ega. Davlat statistika qo'mitasining kadrlarni tayyorlash va statistik kuzatuvlar markazida doimiy 2 yilda 1 marta xodimlarni o'qitish ishdagi ko'nikmalarini qo'llab-quvvatlashga va rivojlantirishga yordam beradi.

Har bir ish o'rni lokal tarmoqqa ulangan shaxsiy kompyuter bilan ta'minlangan. Programma ta'minoti davriy yangilanadi, qo'yilgan va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan masalaga javob beradi. Mehnat statistikasi bo'yicha Davlat statistika ishlari dasturida ko'zda tutilgan ishlarni bajarish uchun taqdim etilayotgan moliyaviy resurslar yetarli hisoblanadi.

1. Yaxlitlik

1.1 Kasbiy mahorat

1.1.1 Statistikaning xolisligi

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

“Davlat statistikasi to'g'risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan, Davlat

statistikasining asosiy prinsiplari aniqlik, xolislik va beg'arazlikdir. Bundan tashqari, "O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi to'g'risidagi Nizomi"da (13-modda, §6) Davlat statistika qo'mitasining prinsiplari beg'arazlikni ta'minlashi belgilangan.

1.1.2 Manbalar, uslublar va tarqatish usullarini tanlash

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

"Davlat statistikasi to'g'risidagi" qonunning 14-moddasiga muvofiq statistika ma'lumotlaridan davlat manfaatlarini ko'zlab va ilmiy maqsadlarda, jamoatchilikni xabardor etish, bunday ma'lumotlardan foydalanuvchilarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ta'minlash uchun foydalaniladi. Davlat statistikasi organlari yuridik shaxslardan, ularning vakolatxonalarini va filiallaridan, jismoniy shaxslar, shu jumladan yakka tartibdagi tadbirkorlardan olgan birlamchi statistika ma'lumotlari faqat jamlanma statistika ko'rsatkichlarini tayyorlashda statistika maqsadlarida ishlatiladi hamda jamlanma holatda va egasi mavhumlashtirilgan tarzda e'lon qilinadi. Tarkibida davlat siri va tijorat sirlari bo'lgan statistika ma'lumotlari qonun hujjatlarida belgilangan tartibda taqdim etiladi.

1.1.3 Statistika ma'lumotlarni noto'g'ri talqin qilish yoki undan noto'g'ri foydalanish bo'yicha sharh

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Davlat statistika qo'mitasi statistik ma'lumotlarni noto'g'ri talqin qilish va statistik ma'lumotlardan noto'g'ri foydalanilganda o'z izohini berishi mumkin.

1.2 Shaffoflik

1.2.1 Statistika ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va tarqatish nizomi va tartibini oshkor qilish

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

"Davlat statistikasi to'g'risidagi" qonunning 4-moddasiga binoan, Davlat statistikasining asosiy prinsiplari qulaylik, ochiq-oydinlik va oshkoralikdir. Statistika ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va tarqatish bo'yicha shartlar O'zbekiston Respublikasining statistikaga oid qonun va qarorlarda keltirilgan. Ushbu qonunchilik choralari veb-saytga joylashtirilgan va jamoatchilikni ular bilan tanishish imkoniyati mavjud. Shunday qilib, "Davlat statistikasi to'g'risidagi" qonun (2002 yil) va Qo'mitaning 368-sonli qarori veb-saytga (www.stat.uz) joylashtirilgan. Qonun Oliy Majlis byulletenida ham chop etiladi va normativ-huquqiy xujjatlar bazasiga (norma), shuningdek Adliya vazirligining www.Lex.uz manzilida joylashgan ma'lumotlar bazasida ham mavjud.

1.2.2 Hukumatning statistik ma'lumotlarga e'lon qilinishidan oldin ko'rishning ichki imkoniyati

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Hukumat Davlat statistika qo'mitasining ma'lumotlarini e'lon qilinish vaqtidan oldin ko'rish imkoniyatiga ega emas. Statistika ma'lumotlarni tarqatishda Davlat statistika organlari mustaqildir. Davlat organlarining aralashuviga yo'l qo'yilmaydi ("Davlat

statistikasi to'g'risidagi" qonunning 5-moddasi). Faqat qo'mita Raisi statistik ma'lumotlar e'lon qilinishidan oldin ularni ko'ra oladi.

1.2.3 Statistik ma'lumotlarni belgilash

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Jamiyatga e'lon qilinayotgan ma'lumotlar ma'lumot ishlab chiqaruvchi agentlik tomonidan aniq belgilanadi (logotip va izohlar).

1.2.4 Uslubiyatlar, dastlabki ma'lumotlar va statistik usullardagi asosiy o'zgarishlar haqida avvaldan xabar berish.

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Yangi uslubiyatga o'tishdan, mavjud uslubiyatlar va usullarga jiddiy o'zgartirishlar kiritishdan oldin Davlat statistika qo'mitasi jamoatchilikni oldindan ogohlantiradi. Davlat statistika qo'mitasi o'z veb-saytida foydalanuvchilarni qanday o'zgarishlar kutayotganini tushuntiruvchi tegishli uslubiy ko'rsatmalarni joylashtiradi.

1.3. Axloq me'yorlari

1.3.1 Xodimlarning axloqi bo'yicha ko'rmatma

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Davlat statistika qo'mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik qasamiga rioya qilishlari, o'zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma'lumotlarni oshkor qilmasligi kerak. Ular lavozimiga tayinlanayotganda majburiyatlari haqida ma'lumot beriladi. Davlat statistika qo'mitasi xodimi uni bunday ma'lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini olgan shartnoma tuzishi shart.

2. Uslubiyat

2.1 Konsepsiya va ta'riflar

2.1.1 Konsepsiya va ta'riflar (talab etiladigan rukn)

Bandlik bo'yicha konsepsiya va ta'riflar Xalqaro mehnat tashkiloti (XMT) standartiga asoslangan.

Metodologiya quyidagi xujjatlarga asoslangan:

Xalqaro mehnat tashkilotining bosh konferensiyasida qabul qilingan Bitim 1985 yil mehnat statistikasi to'g'risida (№160) va Tavsiyalar 1985 yil mehnat statistikasi to'g'risida (№170). Iqtisodiy faol aholi statistikasi, bandlik, ishsizlik va to'liqsiz bandlik statistikasi bo'yicha qaror o'n uchinchi Xalqaro mehnat statistikasi konferensiyasida (oktabr 1982 yil) qabul qilingan, 16-Xalqaro mehnat statistikasi konferensiyasida (oktabr 1989 yil) nuqtai nazari maqullangan.

Milliy me'yoriy-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasining Mehnat Kodeksi O'zbekiston Respublikasining 21.12.1995 y. 161-I-son Qonuni bilan tasdiqlangan;

O'zbekiston Respublikasining Qonuni 13.01.1992 y. N510-XII «Aholini ish bilan ta'minlash to'g'risida», Yangi tahriri O'zbekiston Respublikasi 01.05.1998 y. 616-I-son Qonuni bilan tasdiqlangan;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 22.12.2017y. 1011-sonli Qarori «Ishga joylashtirishga muhtoj aholi sonini aniqlash, shu jumladan, uy xo'jaliklarini mehnat bilan bandlik masalalari bo'yicha o'rganishlar o'tkazish, shuningdek, mehnat resurslari, bandlik va axolini ishga joylashtirish balansini shakllantirish metodikasini takomillashtirish to'g'risida»;

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining 2018 yil 4 maydagi 13-sonli qaroriga ilova «Mehnat resurslari hisobot balansini hisoblash bo'yicha uslubiy Nizom».

Ish bilan band bo'lganlar:

- yollanib ishlayotganlar, shu jumladan ishlarni to'liq bo'lmagan ish vaqti mobaynida yoki uyda ish haqi olib bajarayotgan, shuningdek, haq to'lanadigan boshqa ishga, shu jumladan vaqtinchalik ishga ega bo'lgan fuqarolar;

- kasallik, ta'til, qayta tayyorgarlik, malaka oshirish, ishlab chiqarishning to'xtab turishi tufayli, shuningdek, qonun hujjatlariga muvofiq vaqtinchalik ishda bo'lmagan xodim uchun ish joyi saqlanib qoladigan boshqa holatlarda ish joyida vaqtinchalik bo'lmagan fuqarolar;

- haq to'lanadigan lavozimga saylangan yoki tayinlangan fuqarolar;

- o'zini mustaqil ravishda ish bilan ta'minlovchi fuqarolar, jumladan, tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanuvchilar, hunarmandlar, dehqon xo'jaliklari, ishlab chiqarish kooperativlari a'zolari, fermerlar, va qonunchilikda nazarda tutilgan boshqa faoliyat turlari bilan shug'ullanuvchilar;

- O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarida, jumladan, Ichki ishlar vazirligi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Davlat xavfsizlik xizmati qo'shinlarida xizmatni, shuningdek, muqobil xizmatni o'tayotgan fuqarolar.

- nodavlat notijorat tashkilotlarida, shu jumladan, o'z faoliyatini qonunchilikka muvofiq amalga oshirayotgan diniy tashkilotlarda ishlovchilar.

2.2 Statistika qamrov

2.2.1 Statistika qamrov (talab etiladigan rukn)

2.2.1.1 Ma'lumotlarning statistika qamrovi

Ma'lumotlarning geografik qamrovi o'z ichiga Qoraqalpog'iston Respublikasi, 12 ta viloyat va Toshkent shahrini oladi.

Tarmoqlar qamrovi: Barcha iqtisodiy faoliyat turlari iqtisodiy faoliyat turlari klassifikatoriga muvofiq IFUT 2 (NACE 2).

Kasbiy qamrov: Barcha kasblar.

Aholi qamrovi: Barcha band aholi.

Mavzu bo'yicha qamrov: Iqtisodiyotda bandlar mehnat resurslari balansida mehnat resurslarining iqtisodiyot tarmoqlari va iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha taqsimlanishida keltirilgan.

2.2.1.2 Statistika qamrovdan istisnolar

Jami band aholi soniga kiritilmaydi:

ishlab chiqarishdan ajralgan holda ta'lim olayotganlar;

ishsizlar;

homiladorlik, tug'ish va 3 yoshgacha bola parvarish qilish ta'tilidagi shaxslar;

uy bekalari hamda bola va boshqa oila a'zolari parvarishi bilan band bo'lgan shaxslar;

ozodlikdan maxrum etish muassasalaridagi shaxslar;

ixtiyoriy ravishda mehnat bilan band bo'lmagan mehnatga layoqatli shaxslar.

2.2.1.3 Aniqlanmagan faoliyat

Ro'yxatga olinmagan faoliyat turlarida bandlar kuzatilmaydi.

2.3 Klassifikatsiya/sectorlar bo'yicha bo'lish

2.3.1 Klassifikatsiya/sectorlar bo'yicha bo'lish (ma'lumotlar rukniga aloqador sifatida talab etiladigan rukn)

Tasniflash: 2016 yilgacha milliy klassifikator bo'yicha tasniflash olib borilgan, 2017 yil 1 yanvardan Umumdavlat iqtisodiy faoliya turlari klassifikatoriga muvofiq IFUT 2 (NACE 2). Shuningdek bandlik ma'lumotlari jins va hududlar bo'yicha jamlanadi.

2.4 Hisobga olish asosi

2.4.1 Baholash (ma'lumotlar rukniga aloqador sifatida talab etiladigan rukn)

Band aholi soni to'g'risidagi ma'lumotlarni shakllantirish manbai bo'lib korxonalar va tashkilotlardan kelib tushadigan davlat statistika hisobotlari, mehnat organlari tomonidan maxsus savolnoma bo'yicha o'tkaziladigan tanlanma kuzatuv ma'lumotlari, vazirlik va idoralar ma'lumotlari hisoblanadi.

2.4.2 Hisobga olish asosi (ma'lumotlar rukniga aloqador sifatida talab etiladigan rukn)

Ma'lumotlar Davlat statistika organlariga yuridik shaxslar tomonidan topshiriladigan statistik kuzatuvlari asosidagi ma'lumotlar; davlat soliq qo'mitasi ma'lumotlari; mehnat organlari tomonidan bandlik masalalari bo'yicha o'tkaziladigan kuzatuvlar ma'lumotlari asosida shakllantiriladi.

2.4.3 Yalpi/sof ko'rsatkichlarni hisoblash tartiblari (tavsiya etiladigan rukn)

O'zbekiston Respublikasi bo'yicha iqtisodiyotda jami band aholining yillik o'rtacha soni yilda bir marta hisoblanadi. Dastlabki ma'lumotlar jami band aholi soni bo'yicha har chorakda (hisobot davriga o'rtacha) hisoblanadi.

3. Aniqlilik va ishonchlik

3.1 Boshlang'ich ma'lumotlar

3.1.1 Boshlang'ich ma'lumotlarni to'plash dasturlari (talab etiladigan rukn)

Band aholi sonini hisob-kitobi ma'lumotlari bazasi:

- korxonalar va tashkilotlarning ishlovchilari to'g'risidagi ma'lumotlari;
- bandlik masalalari bo'yicha o'tkaziladigan kuzatuvlar ma'lumotlari;
- soliq organlari ma'lumotlari;
- kunduzgi ta'lim shaklida ta'lim olayotganlar o'quv muassasalarining davlat statistika kuzatuvlari ma'lumotlari.

Ma'lumotlarni yig'ish kompleks dastur doirasida amalga oshiriladi.

Boshlang'ich ma'lumotlar kelib tushadi:

- barcha xo'jalik sub'ektlari mulkchilik shaklidan qat'iy nazar quyidagi hisobotlarni: mehnat hisoboti (choraklik, yillik), kichik tadbirkorlik sub'ektlari;

- hududlar kesimida ishga joylashtirish (choraklik, yillik) bo'yicha Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi ma'lumotlari. Ushbu hisobotda ro'yxatga olingan ishsizlar to'g'risida ma'lumotlar keltiriladi;

- O'zbekiston Respublikasi soliq qo'mitasining soliq xizmati organlarida ro'yxatga olingan yakka tartibdagi tadbirkorlar to'g'risida ma'lumotlar.

3.1.2 Ta'riflar, statistik qamrov, klassifikatsiyalar, baholashlar va boshlang'ich ma'lumotlarni hisobga olish davri (tavsiya etiladigan rukn)

Statistik qamrov, klassifikatsiya, baholash va boshlang'ich ma'lumotlarni hisobga olish davri talab qilinadigan ta'riflar parametriga yetarli darajada yaqin keladi.

3.1.3 Boshlang'ich ma'lumotlarning o'z vaqtida tayyor bo'lishi (tavsiya etiladigan rukn)

Ma'lumotlarni yig'ish dasturi ularni o'z vaqtida olishni ta'minlaydi.

Davlat statistika ishlari Dasturida belgilangan muddatda davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlarni har chorak yakuni bo'yicha jami respublika bo'yicha, viloyatlar kesimida va iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqadi.

Jami band aholining o'rtacha yillik soni to'g'risidagi ma'lumot hisobot yilidan keyingi yilning 20 iyunda, har chorakdagi baholash hisobot davridan keyingi oyning 25 sanasida tayyorlanadi.

3.2 Boshlang'ich ma'lumotlarni baholash

3.2.1 Boshlang'ich ma'lumotlarni baholash (tavsiya etiladigan rukn)

Ma'lumotlar Davlat statistika qo'mitasi hamda xududiy statistika boshqarmalarida nazorat va tahlil qilinadi. Xatoliklar aniqlanganda ma'lumotlarga aniqlik kiritiladi va to'g'rilanadi.

3.3 Statistik usullar

3.3.1 Boshlang'ich ma'lumotlar bilan ishlashda statistik usullar (ma'lumotlar rukniga aloqador rukn sifatida talab etiladigan rukn)

Statistik jarayonlardagi foydalanilayotgan usullar ma'lumotlarni qayta ishlashdagi xatoni kamaytirishga imkon beradi.

Jami band xodimlar soniga quyidagilar kiradi:

- yollanib ishlayotganlar, shu jumladan ishlarni to'liq bo'lmagan ish vaqti mobaynida yoki uyda ish haqi olib bajarayotgan, shuningdek, haq to'lanadigan boshqa ishga, shu jumladan vaqtinchalik ishga ega bo'lgan fuqarolar;

- kasallik, ta'til, qayta tayyorgarlik, malaka oshirish, ishlab chiqarishning to'xtab turishi tufayli, shuningdek, qonun hujjatlariga muvofiq vaqtinchalik ishda bo'lmagan xodim uchun ish joyi saqlanib qoladigan boshqa holatlarda ish joyida vaqtinchalik bo'lmagan fuqarolar;

- haq to'lanadigan lavozimga saylangan yoki tayinlangan fuqarolar;

- o'zini mustaqil ravishda ish bilan ta'minlovchi fuqarolar, jumladan, tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanuvchilar, hunarmandlar, dehqon xo'jaliklari, ishlab chiqarish kooperativlari a'zolari, fermerlar, va qonunchilikda nazarda tutilgan boshqa faoliyat turlari bilan shug'ullanuvchilar;

- O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarida, jumladan, Ichki ishlar vazirligi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Davlat xavfsizlik xizmati qo'shinlarida xizmatni, shuningdek, muqobil xizmatni o'tayotgan fuqarolar.

- nodavlat notijorat tashkilotlarida, shu jumladan, o'z faoliyatini qonunchilikka muvofiq amalga oshirayotgan diniy tashkilotlarda ishlovchilar;

3.3.2 Boshqa statistik jarayonlar (ma'lumotlar rukniga aloqador sifatida talab etiladigan rukn)

Ma'lumotlarga tuzatish kiritish va qayta ishlash asoslangan usullar yordamida amalga oshiriladi. Yakuniy ma'lumotlarni shakllantirishdan oldin dastlabki ma'lumotlarga tuzatishlar kiritiladi.

3.4 Ma'lumotlarni taqqoslash

3.4.1 Oraliq natijalarni taqqoslash (tavsiya etiladigan rukn)

Choraklik band aholi soni hisobini taqqoslash iqtisodiyotda bandlarning yillik o'rtacha soni hisobi va yillik mehnat resurslari balansi tuzilganidan so'ng amalga oshiriladi.

3.4.2 Oraliq ma'lumotlarni baholash (tavsiya etiladigan rukn)

Yakuniy va oraliq statistik ma'lumotlar muntazam ravishda baholanadi va solishtirib boriladi. Farq mavjud bo'lgan taqdirda ularni bartaraf etish choralari ko'riladi.

Band aholi soni choraklik hisobi keyingi yilning iyun yillik o'rtacha band aholi soni hisoblanganda qayta ko'rib chiqiladi.

3.4.3 Yakuniy statistik ma'lumotlardagi farqlarni va boshqa muammolarni baholash (tavsiya etiladigan rukn)

Oraliq ma'lumotlardagi statistik farqlar tekshiriladi va baholanadi.

Yakuniy statistik ma'lumotlarda statistik farqlar va boshqa ko'rsatkichlardagi mavjud muammolar o'rganiladi. Yig'ma ma'lumotlarni o'tgan chorak ma'lumotlari bilan solishtirish amalga oshiriladi.

Avvalgi nashr etilgan ma'lumotlarda nomuvofiqlik mavjud bo'lsa, keyingi ma'lumotlarga o'zgartirish kiritiladi.

3.5 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish tahlili

3.5.1 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqishni o'rganish va tahlil qilish (tavsiya etiladigan rukn)

Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqishni o'rganish va tahlil qilish tizimli ravishda choraklik davriylikda o'tkaziladi va uning natijalari ichki statistika ishlarida hisobga olinadi.

Band aholi sonini choraklik baholash o'rtacha yillik bandlar soni shakllantirilgandan so'ng, hisobot yilidan keyingi yilning iyun oyida qayta ko'rib chiqiladi.

4. Amaliy ahamiyati

4.1 Davriylik va muddatlilik

4.1.1 Davriylik (talab etiladigan rukn)

Bandlik bo'yicha ma'lumotlar choraklik va yillik shakllantiriladi, bu MTUT XVF talablariga mos keladi.

4.1.2 O'z vaqtidaligi (talab etiladigan rukn)

Har choraklik baholash hisobot davridan keyingi 25 kunida amalga oshiriladi, yillik ma'lumotlar kelgusi yilning iyun oyida tayyor bo'ladi.

4.2 Qiyosiylik

4.2.1 Ichki qiyosiylik (ma'lumotlar rukniga aloqador sifatida talab etiladigan rukn)

Statistik ma'lumotlar davriylik, ichki qiyosiylik asosida tavsiflanadi.

4.2.2 Vaqt bo'yicha qiyosiylik (tavsiya etiladigan rukn)

Ma'lumotlarning qiyosiy davriy qatorlari mavjud bo'lib, bandlar sonining dinamikasi 1991 yildan boshlab shakllantiriladi.

2016 yilgacha bandlarning taqsimlanishi milliy tasniflagich tizimida, 2016 yildan iqtisodiy faoliyat turlari tizimi (IFUT, red.2, NACE rev.2 ga asoslangan) orqali amalga oshirilgan.

4.2.3 Sektorlar va sohalar o'rtasidagi qiyosiylik (tavsiya etiladigan rukn)

Statistik ma'lumotlar boshqa manbalardan olingan ma'lumotlar bilan kelishilgan (mehnat, soliq organlari va boshqalar)

4.3 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish

4.3.1 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish jadvali (talab etiladigan rukn)

Ma'lumotlarni ko'rib chiqish davri oldindan aniqlanadi. Dastlabki va yakuniy ma'lumotlarni tayyorlash muddatlari har yilgi ishlab chiqiladigan davlat statistika ishlari Dasturiga asosan aniqlanadi.

Iqtisodiyotda bandlar soni bo'yicha choraklik ma'lumotlarning tegishli davrga nisbatan o'sish sur'atining o'zgarishini faqat mehnat resurslari balansi va iqtisodiyotda bandlarning o'rtacha yillik soni tuzilgandan so'ng aniqlanadi.

Qayta ko'rib chiqilgan iqtisodiyotda bandlar soni bo'yicha ma'lumotlar barcha nashrlarda keltiriladi.

4.3.2 Dastlabki va yoki qayta ko'rib chiqilgan ma'lumotlarni aynan shu toifasi bo'yicha belgilash (talab etiladigan rukn)

Ma'lumotlar taqdim etish vaqtida foydalanuvchilarga ma'lumotlar dastlabki ekanligi ma'lum qilinadi.

Dastlabki ma'lumotlar nashr etilayotganda tegishli izohlar yoziladi.

4.3.3 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqishni tahlil qilish va o'rganish bo'yicha olingan natijalarni e'lon qilish (tavsiya etiladigan rukn)

Ko'rilayotgan ma'lumotlarning o'tgan davrlar ko'rsatkichlari bilan taqqoslanganligi tahlil qilinadi, bu esa ma'lumotlarning ishonchliligini baholash imkonini beradi. Statistik nashrlarda o'tgan yilgi alohida ko'rsatkichlar ko'rib chiqilayotganligi ko'rsatiladi.

5. Qulayligi

5.1 Ma'lumotlar

5.1.1 Statistik ma'lumotlarni taqdim etish shakli (talab etiladigan rukn)

Ma'lumotlar taqdim etish shakli foydalanuvchilar talabiga mos keladi (jadvallar, dinamik qatorlar, diagrammalar va boshqalar).

Statistik nashrlarda jadval va grafik ko'rinishida bandlarning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha, mulkchilik shakli, shahar va qishloq va jinslar kesimidagi ma'lumotlari keltirilgan.

Qisqa uslubiy tushuntirishlar keltirib o'tiladi.

5.1.2 Ma'lumotlarni tarqatish vositalari va shakllari (talab etiladigan rukn)

5.1.2.1 Bosma shaklida – Yangi nashrlar

Statistik ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining statistik to'plamlari orqali taqdim etiladi:

- «O'zbekiston raqamlarda»
- «O'zbekiston Respublikasi yillik statistik to'plami»
- «O'zbekistonda ijtimoiy taraqqiyot va hayot darajasi»
- «O'zbekistonda mehnat va bandlik»
- «O'zbekiston Respublikasida ayollar va erkaklar» va boshqalar.

Bundan tashqari, statistik ma'lumotlar foydalanuvchilarning so'roviga ko'ra taqdim etiladi.

5.1.2.2 Bosma shaklida – Haftalik byulletenlar

5.1.2.3 Bosma shaklida – Oylik byulletenlar

5.1.2.4 Bosma shaklida – Choraklik byulletenlar

«O'zbekiston Respublikasining statistik holati» (o'zbek, rus va ingliz tillarida).

5.1.2.5 Bosma shaklida – Boshqalar

Foydalanuvchilarning maxsus so'rovlari bo'yicha jadvallar

5.1.2.6 Elektron shaklda – Onlayn byulletenlar yoki ma'lumotlar

Har chorak veb-saytda «O'zbekiston Respublikasining statistik holati» chop etiladi.

5.1.2.7 Elektron shaklda – Boshqalar

Bandlik bo'yicha ma'lumotlar foydalanuvchilarning so'roviga asosan taqdim etiladi.

5.1.5 So'rov bo'yicha ma'lumotlarni tarqatish (tavsiya etiladigan rukn)

O'zbekiston Respublikasi «Davlat statistikasi to'g'risida»gi Qonun, «O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi to'g'risida»gi Nizom, statistik ma'lumotlarni tayyorlash va taqdim etish ishlarini tashkil etish Reglamentiga asosan statistik ko'rsatkichlar foydalanuvchilarga ularning so'roviga asosan belgilangan tartibda taqdim etiladi. Statistik ma'lumotlar jismoniy yoki yuridik shaxslarning yozma so'roviga asosan bosma yoki elektron jadval, statistik to'plam, byulleten, ekspress-ma'lumot ko'rinishida taqdim etiladi.

5.2 Metama'lumotlar

5.2.1 Konsepsiyalar, statistik qamrov, klassifikatsiyalar, hisobga olish asosi, ma'lumotlar manbasi va statistik usullar to'g'risidagi hujjatlarni tarqatish (talab etiladigan rukn)

Qo'mita veb-saytida statistik ko'rsatkichlarning qanday shakllanishi va hisoblanishi bo'yicha uslubiy nizom joylashtirilgan.

Bitim ma'lumotlari, statistik qamrov, tasniflar, ma'lumotlar manbai va statistik uslublar asosiy ko'rsatkichlarga uslubiy tushuntirish ko'rinishida statistik to'plamlarda aks ettirilgan.

9. Rejalari

9.1 Oxirgi

9.1.1 Takomillashtirish rejalari – Oxirgi takomillashtirishlar

Mehnat kuzatuv bo'yicha davlat statistik shakllari takomillashtirildi.

9.2 Umumiy

9.2.1 Takomillashtirish rejalari – Qisqa muddatlilari

Davlat statistika qo'mitasi O'zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi va Davlat soliq qo'mitasi bilan o'zaro bandlik bo'yicha ma'lumotlar almashinuvini takomillashtirish bo'yicha maxsus dasturiy ta'minot ishlab chiqish.

9.2.2 Takomillashtirish rejalari – O'rta muddatlilari

Mehnat bo'yicha davlat statistika hisobotlarida kasbiy ma'lumotlarni aks ettirish.

9.3 Moliyaviy

9.3.1 Takomillashtirish rejalari – Texnik yordam/moliyalashtirishga ehtiyojlar – Qisqa muddatli

Davlat statistika ishlari Dasturi asosida moliyalashtirish ta'minlangan.

9.3.2 Takomillashtirish rejalari - Texnik yordam/moliyalashtirishga ehtiyojlar– O'rta muddatli

O'rta muddatli rejalarni amalga oshirish uchun xalqaro tavsiyalar va tajribalarni o'rganish bo'yicha texnik yordam zarur bo'ladi.

Aloqa bog'lash uchun shaxs (shaxslar):

Aloqa bog'lash uchun shaxs 1			
<i>F.I.O.:</i>	Berdikulov	Qobil	G'ulomovich
<i>Lavozim:</i>	Boshqarma boshlig'i		
<i>Bo'linma:</i>	Demografiya va mehnat statistikasi boshqarmasi		
<i>Bo'lim:</i>			
<i>Departament:</i>			
<i>Idora:</i>	Davlat statistika qo'mitasi		
<i>Manzil (1 satr):</i>	Mustaqillik shox ko'chasi, 63-uy		
<i>Manzil (2 satr):</i>			
<i>Shahar/region:</i>	Toshkent		
<i>Mamlakat:</i>	O'zbekiston		
<i>Pochta indeksi:</i>	100192		
<i>Telefon: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam</i>	998	71	2308065
<i>Faks: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam</i>	998	71	2308153
<i>Elektron manzil:</i>	Q.Berdikulov@stat.uz		
Aloqa bog'lash uchun shaxs 2			
<i>F.I.O.:</i>	Abraev	Sherzod	Xurromovich
<i>Lavozim:</i>	Bo'lim boshlig'i		
<i>Bo'linma:</i>			
<i>Bo'lim:</i>	Mehnat resurslari balansi, bandlik va mehnatga haq to'lash ko'rsatkichlarini shakllantirish bo'limi		
<i>Departament:</i>			
<i>Idora:</i>	Davlat statistika qo'mitasi		
<i>Manzil (1 satr):</i>	Mustaqillik shox ko'chasi, 63-uy		
<i>Manzil (2 satr):</i>			
<i>Shahar/region:</i>	Toshkent		
<i>Mamlakat:</i>	O'zbekiston		
<i>Pochta indeksi:</i>	100192		
<i>Telefon: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam</i>	998	71	2308126
<i>Faks: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam</i>	998	71	2308153
<i>Elektron manzil:</i>	sh.abraev@stat.uz		
Aloqa bog'lash uchun shaxs 3			
<i>F.I.O.:</i>			
<i>Lavozim:</i>			
<i>Bo'linma:</i>			
<i>Bo'lim:</i>			
<i>Departament:</i>			
<i>Idora:</i>			
<i>Manzil (1 satr):</i>			
<i>Manzil (2 satr):</i>			
<i>Shahar/region:</i>			

Mamlakat:

Pochta indeksi:

|